

Suvestinė redakcija nuo 2006-05-07 iki 2008-03-20

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [114-5111](#), i. k. 1022230ISAK00000151

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

Į S A K Y M A S

**DĖL VALSTYBĖS PARAMOS PERSIKĖLIMUI IR SOCIALINEI INTEGRACIJAI
PRIEMONIŲ TEIKIMO GRĮŽTANTIEMS Į LIETUVĄ NUOLAT GYVENTI
POLITINIAMS KALINIAMS IR TREMTINIAMS BEI JŲ ŠEIMŲ NARIAMS TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2002 m. lapkričio 21 d. Nr. 151
Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, *Žin.*, 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 5 d. nutarimu Nr. 320 „Dėl Politinių kalinių ir tremtinių bei jų šeimų narių sugrįžimo į Lietuvą 2002–2007 metų programos ir Gyvenamųjų patalpų suteikimo nuomos pagrindais grįžtantiems į Lietuvą nuolat gyventi politiniams kaliniams ir tremtiniams bei jų šeimų nariams tvarkos aprašo patvirtinimo“ (*Žin.*, 2002, Nr. [26-930](#)) ir įgyvendindama nurodytuoju nutarimu patvirtintos Politinių kalinių ir tremtinių bei jų šeimų narių sugrįžimo į Lietuvą 2002–2007 metų programos 30 punktą:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, *Žin.*, 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

1. T v i r t i n u Valstybės paramos persikėlimui ir socialinei integracijai priemonių teikimo grįžtantiems į Lietuvą nuolat gyventi politiniams kaliniams ir tremtiniams bei jų šeimų nariams tvarkos aprašą (pridedama).

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, *Žin.*, 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

2. P a v e d u:

2.1. Socialinių paslaugų priežiūros departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuoti ir koordinuoti šio įsakymo 1 punkte nurodyto tvarkos aprašo įgyvendinimą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, *Žin.*, 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

2.2. įsakymo vykdymą kontroliuoti ministerijos sekretorei Violetai Murauskaitei.

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIIA BLINKEVIČIŪTĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2002 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. 151

**VALSTYBĖS PARAMOS PERSIKĖLIMUI IR SOCIALINEI INTEGRACIJAI
PRIEMONIŲ TEIKIMO GRĮŽTANTIEMS Į LIETUVĄ NUOLAT GYVENTI
POLITINIAMS KALINIAMS IR TREMTINIAMS BEI JŲ ŠEIMŲ NARIAMS TVARKOS
APRAŠAS**

Pakeistas priedo pavadinimas:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, *Žin.*, 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės paramos persikėlimui ir socialinei integracijai priemonių teikimo grįžtantiems į Lietuvą nuolat gyventi politiniams kaliniams ir tremtiniais bei jų šeimų nariams tvarkos aprašas (toliau – šis Aprašas) reglamentuoja valstybės paramos teikimą grįžtantiems į Lietuvą nuolat gyventi politiniams kaliniams ir tremtiniais bei jų šeimų nariams persikėlimui ir socialinei integracijai įgyvendinant Politinių kalinių ir tremtinių bei jų šeimų narių sugrįžimo į Lietuvą 2002–2007 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 5 d. nutarimu Nr. 320 (*Žin.*, 2002, Nr. [26-930](#)) (toliau – programa).

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, *Žin.*, 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

2. Programoje numatyta valstybės parama persikėlimo ir socialinės integracijos išlaidoms kompensuoti turi teisę naudotis Lietuvos Respublikos piliečiai ir asmenys, išsaugoję teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę, su savo šeimos nariais grįžtantys ar grįžę po 1990 m. kovo 11 d. nuolat gyventi į Lietuvą iš buvusios SSRS teritorijos (toliau – grįžtantys asmenys):

2.1. politiniai kaliniai ir tremtiniai, kurie pagal Lietuvos Respublikos asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atkūrimo įstatymą (*Žin.*, 1990, Nr. [14-386](#); 1998, Nr. [28-729](#)) yra paskelbti nekaltais Lietuvos Respublikai ir kuriems atkurtos visos jų pilietinės teisės;

2.2. asmenų, nurodytų 2.1 punkte, vaikai, kuriems pagal Lietuvos Respublikos asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymą (*Žin.*, 1997, Nr. [66-1609](#)) yra pripažintas nuo okupacijų nukentėjusio asmens – tremtinio teisinis statusas. Taip pat ši parama teikiama politinių kalinių ir tremtinių vaikams, įrašytiems į savivaldybių grįžtančių asmenų, pageidaujančių nuomos pagrindais apsirūpinti gyvenamosiomis patalpomis, sąrašus, iki šio nutarimo įsigaliojimo nereikalaujant Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro išduotų nuo okupacijų nukentėjusiojo asmens -tremtinio teisinio statuso pažymėjimų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, *Žin.*, 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

3. Grįžtančio asmens šeimos nariai yra kartu gyvenantys jo tėvai, sutuoktinis, jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų, taip pat vyresni kaip 18 metų – viengungiai, jeigu jie yra mokymo įstaigų dieninių skyrių moksleiviai ir studentai.

4. Valstybės paramos grįžtančių asmenų persikėlimui ir socialinei integracijai priemonių įgyvendinimą organizuoja ir koordinuoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu sudaryta nuolatinė tarpžinybinė komisija politinių kalinių ir tremtinių bei jų šeimų narių sugrįžimo į Lietuvą ir jų socialinės integracijos klausimams spręsti (toliau – nuolatinė komisija), o įgyvendina Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – departamentas).

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, *Žin.*, 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

5. Valstybės parama grįžtantiems asmenims persikėlimo ir socialinės integracijos išlaidoms kompensuoti teikiama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, kasmet numatomų Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos biudžete Politinių kalinių ir tremtinių bei jų šeimų aprūpinimo butais ir darbu programai vykdyti.

II. VALSTYBĖS PARAMA PERSIKĖLIMUI IR SOCIALINEI INTEGRACIJAI

6. Persikėlimo išlaidos padengiamos pateikus jas patvirtinančius dokumentus pagal oficialų Lietuvos Respublikos ir užsienio šalių valiutų kursą, galiojusį išlaidų padarymo dieną. Persikėlimo išlaidos padengiamos vieną kartą, persikėlus nuolat gyventi į Lietuvos Respubliką visai grįžtančio asmens šeimai. Prie persikėlimo išlaidų priskiriama: kelionės keleiviniu traukiniu, lėktuvu ar autotransporto priemone bilietų kaina (tiesiu maršrutu nuo paskutinės nuolatinės gyvenamosios vietos už Lietuvos Respublikos ribų iki gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje); asmeninių buitinių daiktų gabenimo krovininiais traukiniais arba autotransporto priemonėmis išlaidos (jeigu persikelia vienas asmuo, apmokama už pervežimą daiktų, kurių svoris iki 5 tonų, jeigu šeima – iki 10 tonų); kitos persikėlimo išlaidos (mokestis už vizų, asmens dokumentų išdavimą, vertėjo paslaugas). Asmeninių daiktų draudimo išlaidos neatlyginamos.

7. Vienkartinės įsikūrimo pašalpos dydis vienam suaugusiam grįžusio asmens šeimos nariui – 3500 litų, vaikui (iki 18 metų) – 2500 litų. Ligos (pagal Sąrašą lėtinių ligų, kurių sunkiomis formomis sergantiems asmenims suteikiama teisė į valstybės paramą pagal Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymą, patvirtintą sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. V-481 (Žin., 2003, Nr. [81-3719](#)), šeimos narių mirties, nelaimingo atsitikimo (avarijos, apiplėšimo ir panašiai), stichinės nelaimės (gaisro, potvynio ir panašiai) atvejais, pateikus tai įrodančius dokumentus, gali būti išmokėta papildoma vienkartinė pašalpa.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, Žin., 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

8. Lietuvių kalbos kursų išlaidos bei egzaminų laikymo išlaidos kompensuojamos pagal sudarytas sutartis, pateiktus pažymėjimus apie egzaminų laikymą.

Valstybinės kalbos mokymas bei supažindinimas su Lietuvos Respublikos Konstitucijos pagrindais organizuojamas visiems grįžtantiems asmenims bei jų šeimų nariams, taip pat gali būti mokomi ir grįžtančių asmenų vaikai, jeigu jie nesimoko bendrojo lavinimo vidurinėse mokyklose. Mokymą visuose šalies miestuose ir rajonuose vykdo Švietimo ir mokslo ministerijos Lietuvos pedagogų kvalifikacijos instituto Lietuvių kalbos centras.

Grįžtantys asmenys mokomi pagal I, II arba III valstybinės kalbos mokėjimo kvalifikacinės kategorijos reikalavimų lygį. Pagal I, II ir III valstybinės kalbos mokėjimo kvalifikacinės kategorijos reikalavimų lygį mokomi grįžtantys darbingo amžiaus asmenys, kurių profesinei veiklai privalu turėti vieną iš nurodytų valstybinės kalbos mokėjimo kvalifikacinių kategorijų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, Žin., 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

9. Neįgalių (senų, vienišų ir ligotų) grįžtančių asmenų parvežimo į Lietuvos Respubliką išlaidos padengiamos pagal pateiktus jas patvirtinančius dokumentus. Papildomai apmokamos ne daugiau kaip vieno lydinčio asmens kelionės išlaidos.

10. Buvusios SSRS teritorijoje nuolat gyvenantiems Lietuvos Respublikos piliečiams, norintiems grįžti į Lietuvos Respubliką ir įrašytiems į savivaldybių sudaromus grįžtančių asmenų sąrašus butui išsinuomoti, gali būti skiriama iki 1000 litų vienkartinė pašalpa, kai jie laikinai atvyksta į Lietuvos Respubliką spręsti klausimų, susijusių su buto nuoma, pensiniu aprūpinimu, gydymu. Ši pašalpa skiriama pensinio amžiaus asmenims ir asmenims su negalia.

11. Finansinė parama teikiama grįžtančių asmenų mokyklinio amžiaus vaikų vasaros poilsio stovykloms ir Vilniaus vidurinei internatinei mokyklai „Lietuvių namai“, gerinant šios mokyklos moksleivių buitines sąlygas ir organizuojant kultūrinius renginius bei priemones. Šiame punkte

numatyta valstybės parama teikiama pateikus nuolatinei komisijai paramos sąmatų projektus, kurie turi būti suderinti šios komisijos posėdyje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, *Žin.*, 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

12. Valstybės parama teikiama buvusios SSRS teritorijoje veikiančioms lietuvių bendruomenėms, įsteigtoms buvusios SSRS teritorijos kalinimo ir tremties vietovėse, tremtinių organizacijoms rengiant suvažiavimus, konferencijas, kurių tikslas – skleisti informaciją neteisėtai represuotiems asmenims grįžimo, pensinio aprūpinimo, įdarbinimo, Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimo ir kitais klausimais. Siekiant užtikrinti, kad informacija apie valstybės teikiamą paramą ir galiojančius teisės aktus grįžtantiems asmenims pasiektų tremtinių organizacijas, valstybės parama, nuolatinei komisijai pateikus pasiūlymą, teikiama priemonėms, padedančioms skleisti informaciją apie programą, jos įgyvendinimo eigą ir perspektyvas (informaciniai leidiniai, internetinis puslapis ir kitos priemonės). Sąmatų projektai turi būti suderinti nuolatinės komisijos posėdyje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, *Žin.*, 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

13. Politinių kalinių ir tremtinių, mirusių ar žuvusių buvusios SSRS teritorijos kalinimo ir tremties vietovėse, palaikų parvežimo iš buvusios SSRS teritorijos į Lietuvą išlaidos apmokamos pagal pateiktus jas patvirtinančius dokumentus. Papildomai apmokamos ne daugiau kaip dviejų lydinčių asmenų kelionės išlaidos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, *Žin.*, 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

14. Grįžtančių tremtinių laikino apgyvendinimo punkto šilumos energijos išlaidos iš dalies padengiamos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2002 m. rugpjūčio 1 d. įsakymo Nr. 102 „Dėl Grįžtančių tremtinių laikino apgyvendinimo punkto nuostatų ir Grįžtančių tremtinių laikino apgyvendinimo punkto gyvenamųjų patalpų terminuotos nuomos sutarties formos patvirtinimo“ (*Žin.*, 2002, Nr. [79-3360](#)) nustatyta tvarka. Atlyginama 50 procentų šalto vandens pašildymo ir patalpų šildymo (šildymo sezono metu) išlaidų. Grįžtančių tremtinių laikino apgyvendinimo punkto gyventojai apmoka pusę šilumos energijos ir šalto vandens pašildymo išlaidų.

15. Departamentas, nuolatinei komisijai pateikus pasiūlymą, teikia valstybės paramą Grįžtančių tremtinių laikino apgyvendinimo punktui išlaikyti, administravimo ir komunalinių paslaugų teikimo išlaidoms apmokėti pagal departamento sudarytas sutartis su atitinkamas paslaugas teikiančiomis ar darbus atliekančiomis įmonėmis bei jų pateiktas sąmatas. Sąmatų projektai turi būti suderinti nuolatinės komisijos posėdyje.

16. Siekiant grįžtančius asmenis aprūpinti darbu, vykdomas jų mokymas ir perkvalifikavimas bei finansuojamos darbo vietos. Ši valstybės parama teikiama pasiūlius nuolatinei komisijai.

Grįžę darbingo amžiaus asmenys gali būti siunčiami mokytis profesijos (supažindinant su profesine terminologija lietuvių kalba), atitinkančios vietos darbo rinkos poreikius, taip pat jiems gali būti organizuojamas kvalifikacijos tobulinimas.

Teritorinė darbo birža, sutarusi su darbdaviu dėl grįžtančio asmens įdarbinimo, arba grįžtančiam asmeniui pačiam susitarus su darbdaviu, pateikia pasiūlymą departamentui sudaryti sutartį dėl finansavimo. Departamentas gali sudaryti sutartį su darbdaviu dėl įdarbinimo, pagal kurią kas mėnesį iki pusės metų kompensuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimalios mėnesinės algos ir nuo šios sumos apskaičiuotų socialinio draudimo įmokų dydžio išlaidas.

III. DOKUMENTŲ PATEIKIMAS IR VALSTYBĖS PARAMOS SKYRIMAS

17. Grįžtantis asmuo, pageidaujantis gauti valstybės paramą, turi pateikti departamentui prašymą ir šiuos dokumentus:

17.1. politiniai kaliniai ir tremtiniai – Lietuvos Respublikos teisėsaugos institucijų išduotą dokumentą (reabilitacijos pažymėjimą), patvirtinantį jų teisių atkūrimą, arba Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro išduotą nuo okupacijų nukentėjusio asmens – politinio kalinio ar tremtinio teisinio statuso pažymėjimą;

17.2. politinių kalinių ir tremtinių vaikai – Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro išduotą nuo okupacijų nukentėjusio asmens – tremtinio teisinio statuso pažymėjimą ar Lietuvos Respublikos teisėsaugos institucijų vienam iš jo tėvų išduotą reabilitacijos pažymėjimą ir giminystės ryšį įrodančius dokumentus;

17.3. grįžtančio asmens visų šeimos narių, kurie grįžo nuolat gyventi į Lietuvą, asmens tapatybę patvirtinančius ir giminystės ryšį įrodančius dokumentus;

17.4. išlaidas patvirtinančius atitinkamus dokumentus, teikiant valstybės paramą pagal šio tvarkos aprašo 6, 8, 9, 11–16 punktus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, Žin., 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

18. Departamento direktorius tvirtina nuolatinės komisijos sprendimą dėl valstybės paramos teikimo persikėlimo bei socialinės integracijos išlaidoms kompensuoti. Prašymas turi būti išnagrinėtas ir sprendimas dėl valstybės paramos priimtas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo dienos.

19. Priėmus sprendimą skirti valstybės paramą, lėšos pervedamos į nurodytą asmens sąskaitą bet kokiame Lietuvos banke ir per 5 darbo dienas pranešama prašymą pateikusiam asmeniui.

Priėmus sprendimą neskirti paramos, pareiškėjui pranešama raštu per 5 darbo dienas.

20. Grįžtančių asmenų skundai dėl departamento direktoriaus sprendimų nagrinėjami įstatymų nustatyta tvarka.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Už valstybės paramos grįžtantiems asmenims persikelti ir socialinei integracijai teikimą bei paramos priemonių finansavimo apskaitą ir atskaitomybę atsakingas departamentas.

22. Kasmet, iki sausio 15 d., departamento direktorius, suderinęs su nuolatine komisija, tvirtina valstybės paramos persikėlimui ir socialinei integracijai išlaidų sąmatą. Per metus nepanaudojus lėšų sąmatoje nurodytos priemonės vykdymui, prireikus jos gali būti panaudojamos kitų priemonių vykdymui, neviršijant bendros sąmatos sumos. Konkrečios priemonės sąmatos projektas teikiamas svarstyti nuolatinės komisijos posėdžiui.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-131](#), 2006-04-27, Žin., 2006, Nr. 50-1845 (2006-05-06), i. k. 1062230ISAK00A1-131

Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministro 2002 m. lapkričio 21 d. įsakymo Nr. 151 "Dėl Valstybės paramos persikėlimui ir socialinei integracijai priemonių teikimo grįžtantiems į Lietuvą nuolat gyventi politiniams kaliniais ir tremtiniais bei jų šeimų nariams tvarkos patvirtinimo" pakeitimo